

Taalfunctie

Taal en communicatie – taal in context, onderbouw vo

Betekenisnetwerk: taalgebruikssituatie, communicatief doel, metacommunicatie, genre

Taal in gebruik

'Waarom gebruiken wij taal?' vraagt Bas in een gesprek over talen. Een interessante vraag, want als je weet wat het doel is van taalgebruik, dan begrijp je ook beter waarom je bepaalde taalvaardigheden moet leren.

Bas heeft een gedicht geschreven over zijn frustraties. Hiervoor heeft hij woorden gebruikt, want met taal kun je uitdrukking geven aan je emoties. Hij vraagt aan zijn docent Sanne hoe deze taalfunctie heet. Sanne vertelt dat Bas met zijn gedicht de expressieve functie van taal heeft gebruikt. Daarop vraagt Amir of er nog meer taalfuncties zijn. De leerlingen gaan op zoek naar taalfuncties in talige bronnen: kranten en tijdschriften. Elke merkt op dat taal in eerste instantie een communicatieve functie heeft: we gebruiken taal om met elkaar te communiceren. In de uitgedeelde kranten staan veel informatieve teksten. De informatie wordt overgebracht via -in dit geval- geschreven taal. In de tekst wordt voortdurend verwezen naar betekenissen en concepten. 'Taal wordt in dit geval gebruikt om de werkelijkheid te ordenen. Een taalgebruiker benoemt de werkelijkheid om zich heen en beschrijft relaties: de conceptualiserende functie van taal' vertelt Sanne. De leerlingen noteren eigen voorbeelden waarin deze functie naar voren komt: als de wiskundeleraar een som uitlegt, als iemand je vertelt hoe je de dichtstbijzijnde supermarkt kunt vinden, als je de beschrijving van een recept leest, als je de instructie leest van een bouwpakket etc. De leerlingen komen met mooie voorbeelden en ontdekken samen hoe je op deze manier grip krijgt op de werkelijkheid.

Bron: Jantien Dhont, projectmedewerker taal, afdeling primair onderwijs SLO

Taalfuncties zijn de verschillende gebruiksmogelijkheden van taal. Een veel gebruikt onderscheid is de driedeling in de communicatieve, conceptualiserende (werkelijkheid ordenen) en expressieve functie (emoties uiten). www.lesintaal.nl